

РЕШЕНИЕ

11.02.2022

Кошман ав.

КАРАР

№ 26

Татарстан Республикасы Кайбыч муниципаль районы «Кошман авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Уставына үзгәрешләр кертү турында

Татарстан Республикасы Кайбыч муниципаль районы Кошман авыл жирлеге Советының 2018 елның 1 октябрдәге 15 номерлы карары белән кабул ителгән Татарстан Республикасы Кайбыч муниципаль районы «Кошман авыл жирлеге» Уставын «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 06 октябрдәге 131-ФЗ номерлы Федераль законга һәм «Татарстан Республикасында жирле үзидарә турында» 2004 елның 28 июлендәге 45-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законына туры китерү максатларында Кайбыч муниципаль районының Кошман авыл жирлеге Советы **КАРАР ИТТЕ:**

1. Татарстан Республикасы Кайбыч муниципаль районы «Кошман авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Уставына үзгәрешләр проектын кабул итәргә (1нче кушымта)

2. Расларга:

«Татарстан Республикасы Кайбыч муниципаль районының «Кошман авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Уставына үзгәрешләр кертү турында» Татарстан Республикасы Кайбыч муниципаль районы Кошман авыл жирлеге Советы карары проектына гражданнар тәкъдимнәрен исәпкә алу тәртибе (2 нче кушымта);

Татарстан Республикасы Кайбыч муниципаль районы Кошман авыл жирлеге Советының «Татарстан Республикасы Кайбыч муниципаль районы «Кошман авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Уставына үзгәрешләр кертү турында» карары проекты буенча гавами тыңлаулар үткөрү тәртибе (3 нче кушымта).

3. «Татарстан Республикасы Кайбыч муниципаль районының «Кошман авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Уставына үзгәрешләр кертү турында» карар проекты буенча кергән тәкъдимнәрен исәпкә алу, гомумиләштерү һәм карау буенча түбәндәге составта эшче төркем төзәргә:

Кошман авыл жирлеге депутатлары – Хәмидуллина Мәдинә Сәлимхановна, Насретдинов Айрат Ринатович, Сафин Рәмис Рифкәтович.

4. Гавами тыңлауларны 2022 елның 04 мартында 10.00 сәгаттә Кайбыч районы, Кошман авылы, Үзәк урам, 16 нчы йорт адресы буенча урнашкан Кошман авылы мәдәният йорты бинасында уздырырга.

5. Эшче төркемгә Татарстан Республикасы Кайбыч муниципаль районының Кошман авыл жирлеге Советы депутатлары һәм «Татарстан Республикасы Кайбыч муниципаль районының «Кошман авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Уставына

үзгәрешләр кертү турында» карар проекты буенча гражданнарның тәкъдимнәрен өйрәнәргә һәм гомумиләштерәргә һәм Татарстан Республикасы Кайбыч муниципаль районының Кошман авыл җирлеге Советына карауга чыгарырга.

6. Әлеге карарның үтәлешен контрольдә тотуны «Татарстан Республикасы Кайбыч муниципаль районының «Кошман авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге Уставына үзгәрешләр кертү турында» карар проекты буенча кәргән тәкъдимнәренә исәпкә алу, гомумиләштерү һәм карау буенча эшчә төркемгә йөкләргә.

7. Әлеге карарны Интернет-телекоммуникация чөлтәрендә <http://pravo.tatarstan.ru> веб-адресы буенча Татарстан Республикасы хокукый мәгълүматының рәсми порталында һәм «Интернет» мәгълүмат - телекоммуникация чөлтәрендә <http://kushman-kaybici.tatarstan.ru> веб - адресы буенча Кайбыч муниципаль районы Кошман авыл җирлегенә рәсми сайтында бастырып чыгарырга.

Кайбыч муниципаль районы
Кошман авыл җирлеге Бащлыгы

Л.Р. Сафина

Татарстан Республикасы Кайбыч муниципаль районы «Кошман авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Уставына кертелә торган үзгәрешләр

1. 1 статьяда ««Татарстан Республикасы Кайбыч муниципаль районы «Кошман авыл жирлеге» «сүзләрен «Татарстан Республикасы Кайбыч муниципаль районы «Кошман авыл жирлеге» «сүзләре белән алмаштырырга.

2. 2 статьяның 3 өлешен түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

«3. Жирлек чикләре «Татарстан Республикасы Кайбыч муниципаль районы» муниципаль берәмлегенә һәм аның составындагы муниципаль берәмлекләренә территорияләре чикләрен билгеләү һәм аларның статусы турында» 2005 елның 31 гыйнварындагы 25-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы белән билгеләнгән».

3. 5 статьяда:

1 өлешнең 9 пунктындагы беренче абзацын түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

«Жирлек территориясен төзекләндерү кагыйдәләрен раслау, аның предметы булып Жирлек территориясен төзекләндерү кагыйдәләрен үтәү, социаль, инженерлык һәм транспорт инфраструктурасы объектларыннан һәм күрсәтелүче хезмәтләрдән инвалидларның файдалана алуын тәмин итү таләпләрен үтәү торган төзекләндерү өлкәсендә муниципаль контрольне гамәлгә ашыру, Жирлек территориясен күрсәтелгән кагыйдәләр нигезендә төзекләндерүне оештыру, шулай ук торак пунктлар чикләрендә урнашкан урманнардан, махсус сакланылучы табигать территорияләреннән файдалануны, аларны саклауны оештыру.»;

1 өлешнең 9 пунктындагы унтугызынчы абзацын үз көчен югалткан дип танырга;

4. 6 статьяның 1 өлешенә түбәндәге эчтәлекле 16 һәм 17 пунктлар өстәргә:

«16) участок уполномоченные вазыйфасын биләүче хезмәткәргә һәм аның гаилә әгъзаларына хезмәткәр күрсәтелгән вазыйфаны биләгән вакытка торак урыны бирү;

17) алкогольле, наркотик яисә башка токсик исереклек халәтендәге затларга ярдәм күрсәтү чараларын гамәлгә ашыру.».

5. 16 статьяда:

9 өлешкә түбәндәге эчтәлекле 7 пункт өстәргә:

«7) инициативалы проект турында фикер алышу һәм аны хуплау мәсьәләсе буенча карар кабул итү.»;

түбәндәге эчтәлекле 10.1 өлеш өстәргә:

«10.1. Территориаль ижтимагый үзидарә органнары проект инициаторлары буларак инициатив проектны тәкъдим итә ала.».

6. 19 статьяның 10 һәм 11 өлешләрэн түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

«10. Гавами тыңлауларны оештыру һәм уздыру тәртибе Жирлек уставы һәм (яисә) норматив хокукый актлары белән билгеләнә һәм Жирлек Советының халыкка алдан хәбәр итү, гавами тыңлаулар уздыру вакыты һәм урыны турында Жирлек халкына алдан хәбәр итү, муниципаль хокукый акт проекты белән алдан ук таныштыру, шул исәптән аны урнаштыру юлы белән «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендәге Жирлек рәсми сайтында (алга таба - рәсми сайт) урнаштыру, Жирлектә яшәүчеләрнең муниципаль хокукый акт проекты буенча фикер алышуга чыгарылган искәрмәләрен һәм тәкъдимнәрен, шул исәптән рәсми сайт ярдәмендә, халык тыңлауларында катнашуны, гавами тыңлауларның (гавами тыңлауларның) нәтижәләрен бастырып чыгаруны, шул исәптән аларны гавами тыңлауларның нәтижәләрен бастырып чыгаруны, шул исәптән, кабул ителгән карарларны, шул исәптән рәсми сайтта, аларны урнаштыру юлы белән, аларны рәсми сайтта бастыруны тәмин итә торган башка чараларны күздә тотарга тиеш.

Жирлек Советы Уставы һәм (яисә) норматив хокукый актлары белән, әлеге өлешнең беренче абзацында күрсәтелгән материалларны һәм мәгълүматны урнаштыру, Жирлектә яшәүчеләрнең муниципаль хокукый акт проекты буенча үз искәрмәләрен һәм тәкъдимнәрен тапшыру мөмкинлеген тәмин итү, шулай ук Поселения халкының гавами тыңлауларда катнашуы өчен, рәсми сайтның мондый максатлары өчен мәжбүри файдалану турындагы таләпләрне үтәп, әлеге статьяның максатлары өчен файдалану тәртибе Россия Федерациясә Хөкүмәте тарафыннан билгеләнә торган «Бердәм дәүләт һәм муниципаль хезмәтләр (функцияләр) порталы» федераль дәүләт мәгълүмат системасы файдаланылырга мөмкин, дип билгеләргә мөмкин.

11. Генераль планнар проектлары, жирдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләре проектлары, территорияне планлаштыру проектлары, территорияне ызанлау кагыйдәләре проектлары, территорияләрне төзекләндерү кагыйдәләре проектлары, күрсәтелгән расланган документларның берсенә үзгәрешләр кертүне күздә тоткан проектлар, жир кишәрлегеннән яисә капитал төзелеш объектыннан файдалануның шартлыча рөхсәт ителгән төренә яисә рөхсәт бирү турындагы карарлар проектларына, капитал төзелеш объектларын төзүнең иң чик параметрларыннан тайпылуга рөхсәт бирү, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләү турындагы карарлар проектларына, жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалануның бер төрен һәм мондый файдалануның башка төрен үзгәртү мәсьәләләренә, жирдән файдалануның расланган кагыйдәләре булмаганда һәм төзелеш корылмалары төзү турындагы кануннар нигезендә гавами тыңлаулар яисә ижтимагый фикер алышулар үткәрелә.»;

7. 20 статьяда:

1 өлештә «һәм жирле үзидарәнең вазыйфай затлары» сүзләреннән соң «инициатив проектларны кертү һәм аларны карау мәсьәләләре буенча фикер алышу» сүзләрен өстәргә,»;

2 өлешкә түбәндәге эчтәлекле абзац өстәргә:

«Инициатив проектлар кертү һәм аларны карау мәсьәләләре буенча гражданнар жыелышында уналты яшыкә житкән тиешле территориядә яшәүчеләр катнашырга хокуклы. Инициатив проектларны кертү мәсьәләләрен карау һәм тикшерү максатларында гражданнар жыелышын билгеләү һәм уздыру тәртибе Дәүләт Советы карары белән билгеләнә.».

8. 22 статьяда:

2 өлештә «торак пунктта яшәүчеләрнен» сүзләреннән соң «(яисә аның территориясенә бер өлешә)» сүзләрен өстәргә;

3 өлешкә түбәндәге эчтәлекле 5 пункт өстәргә:

«5) торак пункт территориясенә әлегә өлешендә гражданның үзара салым акчаларын кертү һәм куллану мәсьәләсе буенча жирлек составына керүче торак пункт территориясә өлешендә Татарстан Республикасы законы нигезендә.»;

4 өлешне түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

«4. Гражданның жыены жирлек башлыгы йә сайлау хокукына ия, кимендә 10 кеше яши торган торак пунктта яшәүчеләр төркеме инициативасы белән чакырылырга мөмкин.

Әлегә статьяның 3 өлешендәге 5 пунктында каралган гражданның жыены, 10 кешедән дә ким булмаган санда торак пункт территориясенә тиешле өлешендә яшәүче кешеләр төркеме инициативасы белән, Жирлек Советы тарафыннан чакырылырга мөмкин.

Гражданның үзара салым акчаларын кертү һәм куллану мәсьәләсе буенча гражданин жыены үткәрелергә мөмкин булган Кайбыч муниципаль районы чикләрендәге жирлек составына керүче торак пункт территориясенә бер өлешенә чикләрен билгеләү критерийлары Татарстан Республикасы законы белән билгеләнә.»;

9. 23 статьяда:

2 өлешкә түбәндәге эчтәлекле жөмлә өстәргә:

«Гражданның инициатив проектка ярдәм итү турындагы фикерен ачыклау мәсьәләсе буенча сораштыруда жирлек халкы яисә инициатив проектны гамәлгә ашыру тәкъдим ителә торган өлешендә уналты яшькә житкән яшәүчеләр катнашырга хокуклы.»;

3 өлешкә түбәндәге эчтәлекле 3 пункт өстәргә:

«3) уналты яшькә житкән инициатив проектны гамәлгә ашыру тәкъдим ителә торган жирлектә яшәүчеләрнен яисә аның өлешләрендә гражданның әлегә инициатив проектка ярдәм итү турындагы фикерен ачыклау өчен.»;

5 өлештә:

беренче абзацны түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

«Гражданның сорашып белешүне билгеләү турындагы карар Жирлек советы тарафыннан кабул ителә. Гражданның сорашып белешү уздыру өчен жирлекнен рәсми сайты «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация чөлтәрендә кулланылырга мөмкин. Гражданның сорашып белешүне билгеләү турында Жирлек Советы карарында түбәндәгеләр билгеләнә.»;

түбәндәге эчтәлекле 6 пункт өстәргә:

«6) «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация чөлтәрендә <http://kushman-kaubici.tatarstan.ru> веб-адрес буенча рәсми сайтынан файдаланып халыктан сораштыру үткәреlgән очракта, сораштыруда катнашучыларны идентификацияләү тәртибе.»;

7 өлешнен 1 пунктында «яисә Жирлек халкы» сүзләрен өстәргә.

10. түбәндәге эчтәлекле 26.1 статья өстәргә:

«26.1 статья. Инициатив проектлар

1. Жирлек халкы яисэ аның өлеше өчен өстенлекле эһәмияткэ ия чараларны гамэлгэ ашыру максатларында, жирле эһәмияттэге мәсьәләләрне яисэ жирле үзидарэ органнарына бирелгән башка мәсьәләләрне хэл итү буенча, жирлекнең башкарма комитетына инициатив проект кертелергэ мөмкин. Инициатив проектлар гамэлгэ ашырыла ала торган жирлек территориясенә бер өлешен билгеләү тәртибе Жирлек Советының норматив хокукый акты белән билгеләнә.

2. Инициатив проектны кертү инициативасы белән уналты яшыкэ житкән һәм жирлек территориясендә яшәүче кимендә ун гражданнын торган инициатив төркем, территориаль ижтимагый үзидарэ органнары, авыл торак пункты старостасы (алга таба - проект инициаторлары) чыгыш ясарга хокуклы. Инициатив төркемнең минималь саны Жирлек Советының норматив хокукый акты белән киметелергэ мөмкин. Жирлек Советының норматив хокукый акты нигезендә проект инициаторы булу хокукы шулай ук жирлек территориясендә эшчәнлек алып баручы башка затларга да бирелергэ мөмкин.

3. Инициатив проектта түбәндәге белешмәләр булырга тиеш:

1) жирлектә яисэ аның өлешендә яшәүчеләр өчен өстенлекле эһәмияткэ ия проблеманы тасвирлау;

2) күрсәтелгән проблеманы хэл итү буенча тәкъдимнәрне нигезләү;

3) инициатив проектны гамэлгэ ашыруның көтелгән нәтижәсен (көтелгән нәтижәләрен) тасвирлау;

4) инициатив проектны гамэлгэ ашыруга кирәкле чыгымнарны алдан исәпләү;

5) инициатив проектны гамэлгэ ашыруның планлаштырыла торган сроклары;

6) әлеге проектны гамэлгэ ашыруда кызыксынучы затларның планлаштырыла торган (мөмкин булган) финанс, мөлкәт һәм (яисә) хезмәт белән катнашуы турында белешмәләр;

7) инициатив түләүләрнең планлаштырылган күләмәнән тыш, әлеге акчаларны инициатив проектны гамэлгэ ашыруга куллану күздә тотылган очракта, жирле бюджет акчалары күләменә күрсәтү;

8) Жирлек территориясенә яисэ аның чикләрендә инициатив проект гамэлгэ ашырылачак өлешенә Жирлек Советы карарында билгеләнгән тәртип нигезендә күрсәтү;

9) Жирлек Советы карарында каралган башка белешмәләр.

4. Жирлек Башкарма комитетына кертелгәнче инициатива проекты гражданныр жыенында, жыелышында яисэ конференциясендә, шул исәптән территориаль ижтимагый үзидарәне гамэлгэ ашыру мәсьәләләре буенча гражданныр жыелышында яисэ конференциясендә, инициатив проект турында фикер алышу, жирлектә яшәүчеләрнең яисэ аның өлешенә мәнфәгатьләренә туры килүен билгеләү, инициатив проектны гамэлгэ ашыруның максатчанлыгын билгеләү, шулай ук инициатив проектны хуплау турында гражданнырның жыены, жыелышы яисэ конференциясе тарафыннан карар кабул итү максатларында каралырга тиеш. Шул ук вакытта бер жыенда, бер жыелышта яки гражданнырның бер конференциясендә берничә инициативалы проект каралырга мөмкин.

Жирлек Советы карары белән шулай ук гражданнырдан сорашып белешү, имзалар жыю юлы белән инициатив проектка ярдәм итү мәсьәләсе буенча гражданнырның фикерен ачыклау мөмкинлегә карала ала.

Инициатив проектны гамэлгэ керткәндә проектның инициаторлары Жирлек Башкарма комитетына гражданнырның жыены, жыелышы яисэ конференциясе беркетмәсен, гражданнырның сораштыру нәтижәләрен һәм (яисә) гражданнырның

инициатив проектка Жирлек халкы яисә аның өлеше тарафыннан ярдәм күрсәтүне раслый торган имза кәгазьләрен теркиләр.

5. Инициатив проектны муниципаль берәмлекнең башкарма комитетына кертү турындагы мәгълүмат Жирлек жирлегенә рәсми сайтында «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендә инициатив проект жирле администрациягә кертелгән көннән алып өч эш көне эчендә бастырып чыгарылырга (халыкка житкерелергә) һәм урнаштырылырга тиеш һәм әлеге статьяның 3 өлешендә күрсәтелгән, шулай ук проектның инициаторлары хакында белешмәләрен үз эченә алырга тиеш. Бер үк вакытта гражданнар Жирлек Башкарма комитетына аларны тәкъдим итү срогын күрсәтеп, үзләренә кисәтүләрен һәм тәкъдимнәрен тәкъдим итү мөмкинлеге турында мәгълүмат алалар. Үзләренә искәртмәләрен һәм тәкъдимнәрен уналты яшыкә житкән Жирлек халкы жибәергә хокуклы. Күрсәтелгән мәгълүматны «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендә урнаштыру мөмкинлеге булмаган очракта, күрсәтелгән мәгълүмат Кайбыч муниципаль районының рәсми сайтында урнаштырыла.

Авыл торак пунктында күрсәтелгән мәгълүмат гражданның авыл торак пунктының старостасы тарафыннан житкерелергә мөмкин.

6. Инициатив проект Жирлек Башкарма комитеты тарафыннан аны керткән көннән алып 30 көн эчендә һичшиксез каралырга тиеш. Муниципаль берәмлекнең башкарма комитеты инициатив проектны карау нәтижәләре буенча түбәндәге карарларның берсен кабул итә:

1) инициативалы проектны хупларга һәм аның өстендә эшләүне жирле бюджет турындагы карар белән каралган бюджет ассигнованиеләре чикләрендә тиешле максатларда жирле бюджет проектың төзү һәм карау тәртибенә туры китереп (жирле бюджет турындагы карарга үзгәрешләр кертү) дәвам итәргә;

2) инициатив проектны хуплаудан баш тартырга һәм инициатив проектны хуплаудан баш тарту сәбәпләрен күрсәтеп, аны проект инициаторларына кире кайтарырга.

7. Жирлек башкарма комитеты түбәндәге очраklarның берсендә инициатив проектны хуплаудан баш тарту турында карар кабул итә:

1) инициатив проектны кертүнең һәм аны карауның билгеләнгән тәртибен үтәмәү;

2) инициатив проектның Россия Федерациясенең федераль законнары һәм башка норматив хокукый актлары, Татарстан Республикасы законнары һәм башка норматив хокукый актлары таләпләренә, Жирлек уставына туры килмәве;

3) жирле үзидарә органнарының кирәкле вәкаләтләре һәм хокуклары булмаганлыктан, инициатив проектны гамәлгә ашыру мөмкинлеге булмау;

4) инициатив түләүләре барлыкка килмәгән инициатив проектны гамәлгә ашыру өчен кирәкле чаралар күләмендә жирле бюджет акчалары булмау;

5) инициатив проектта тасвирланган проблеманы нәтижәлерәк хәл итү мөмкинлеге булу;

6) инициатив проектны конкурс сайлавын узмаган дип тану.

8. Жирлекнең башкарма комитеты хокуклы, ә әлеге статьяның 7 өлешендәге 5 пунктында каралган очракта проект инициаторларына бергәләп инициатив проектны эшләп бетерергә тәкъдим итәргә, шулай ук аны үз компетенцияләре нигезендә башка муниципаль берәмлекнең яисә дәүләт органының жирле үзидарә органы каравына тәкъдим итәргә тиеш. 9. Инициатив проектларны күрсәтү, кертү, фикер алышу, карау, шулай ук аларны конкурс нигезендә сайлап алуны үткөрү тәртибе Жирлек Советы

(Совет вәкаләтләрен гамәлгә ашыручы гражданныр жыенының) тарафыннан билгеләнә.

10. Россия Федерациясе субъекты бюджетыннан бюджетара трансфертлар исәбеннән финанс ярдәме алу өчен тәкъдим ителә торган инициатив проектларга карата инициатив проектлар булырга тиешле белешмәләр составына таләпләр, инициатив проектларны карау тәртибе, шул исәптән аларны хуплаудан баш тарту өчен нигезләр, мондый инициатив проектларны конкурс нигезендә сайлап алу тәртибе һәм критерийлары закон һәм (яисә) Россия Федерациясе субъектының башка норматив хокукый акты нигезендә билгеләнә. Бу очракта әлеге статьяның 3, 6, 7, 8, 9, 11 һәм 12 өлешләрендәге таләпләр кулланылмый.

11. Жирлек Башкарма комитетына берничә инициативалы проект, шул исәптән эчтәлеге буенча шундый ук өстенлекле проблемаларны тасвирлап, кертелгән очракта, Жирлек Башкарма комитеты конкурс нигезендә сайлап алу оештыра һәм бу хакта проектның инициаторларына хәбәр итә.

12. Инициатив проектларны конкурс нигезендә сайлап алуны үткәрү коллегияль органга (комиссиягә) йөкләнә, аны төзү һәм аларның эшчәнлек тәртибе Жирлек Советы карары белән билгеләнә. Коллегияль органның (комиссиянең) составы Жирлек Башкарма комитеты тарафыннан төзелә. Мондый чакта коллегияль орган (комиссия) эгъзаларының гомуми санының яртысы Жирлек советы тәкъдимнәре нигезендә билгеләнергә тиеш. Проектның инициаторларына һәм аларның вәкилләренә конкурс нигезендә сайлап алуны уздырганда коллегияль орган (комиссия) тарафыннан инициатив проектларны карауда катнашу һәм алар буенча үз позицияләрен бәян итү мөмкинлеге тәмин ителергә тиеш.

13. Проект инициаторлары, Жирлек территориясендә гражданныр жыены, жыелышы яисә конференциясе тарафыннан вәкаләтле башка гражданныр, шулай ук Россия Федерациясе законнарында билгеләнә торган башка затлар инициатив проектны Россия Федерациясе законнарына каршы килми торган рәвешләрдә гамәлгә ашыруны жәмәгать контролендә тотарга хокуклы.

14. Инициатив проектны Жирлек Башкарма комитеты тарафыннан карау, инициатив проектны гамәлгә ашыру барышы, шул исәптән акчаларны куллану, аны гамәлгә ашыруда кызыксынучы затларның мөлкәти һәм (яисә) хезмәт катнашуы турында мәгълүмат «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендәге Жирлекнең рәсми сайтында бастырып чыгарылырга (халыкка житкерелергә) һәм урнаштырылырга тиеш. Инициатив проектны гамәлгә ашыру йомгаклары турында Жирлек Башкарма комитеты хисабы инициатив проектны гамәлгә ашыру тәмамланган көннән соң 30 календарь көн эчендә «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендәге Жирлекнең рәсми сайтында бастырып чыгарылырга (халыкка житкерелергә) һәм урнаштырылырга тиеш. Жирлек Башкарма комитетының күрсәтелгән мәгълүматны «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендә урнаштыру мөмкинлеге булмаган очракта, күрсәтелгән мәгълүмат Кайбыч муниципаль районының рәсми сайтында урнаштырыла. Авыл торак пунктында күрсәтелгән мәгълүмат гражданнырга авыл торак пункты старостасы тарафыннан житкерелергә мөмкин.».

11. 40 статьяның 1 өлешендәге 7 пунктың түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

«7) Россия Федерациясе гражданныгы йә чит ил гражданныгы - Россия Федерациясе халыкара шартнамәсендә катнашучы чит ил гражданныгы, аның нигезендә чит ил гражданы жирле үзидарә органнырына сайланырга хокуклы, чит дәүләт гражданныгы булу яисә яшәү урыны яисә Россия Федерациясе гражданнының

чит дәүләт территориясендә даими яшәү хокукын раслаучы бүтән документ яисә Россия Федерациясе халыкара шартнамәсе нигезендә жирле үзидарә органнарына сайланырга хокуклы чит ил гражданы, әгәр Россия Федерациясе халыкара шартнамәсендә башкасы каралмаган булса, Россия Федерациясе халыкара шартнамәсе нигезендә жирле үзидарә органнарына сайланырга хокуклы;».

12. 46 статьяның 1 өлешендәге 9 пункттын түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

«9) Россия Федерациясе гражданлыгы йә чит ил гражданлыгы - Россия Федерациясе халыкара шартнамәсендә катнашучы чит ил гражданлыгы, аның нигезендә чит ил гражданы жирле үзидарә органнарына сайланырга хокуклы, чит дәүләт гражданлыгы булу яисә яшәү урыны яисә Россия Федерациясе гражданының чит дәүләт территориясендә даими яшәү хокукын раслаучы бүтән документ яисә Россия Федерациясе халыкара шартнамәсе нигезендә жирле үзидарә органнарына сайланырга хокуклы чит ил гражданы, әгәр Россия Федерациясе халыкара шартнамәсендә башкасы каралмаган булса, Россия Федерациясе халыкара шартнамәсе нигезендә жирле үзидарә органнарына сайланырга хокуклы;».

13. 49 статьяда:

1 өлешнең 6 пунктындагы өченче абзацны түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

«Жирлек территориясен төзекләндерү кагыйдәләрен раслый, төзекләндерү өлкәсендә аның предметы булып Жирлек территориясен төзекләндерү кагыйдәләрен үтәү, социаль, инженерлык һәм транспорт инфраструктуралары объектларыннан һәм күрсәтелә торган хезмәтләрдән инвалидларның файдалана алуын тәмин итү таләпләрен үтәү тора торган муниципаль контрольне гамәлгә ашыра, күрсәтелгән кагыйдәләр нигезендә жирлек территориясен төзекләндерүне оештыра, шулай ук жирлек чикләрендә урнашкан шәһәр урманнарыннан, махсус сакланылучы табигать территорияләреннән файдалануны, саклауны, аларны торгызуны оештыра;»;

1 өлешнең 6 пунктындагы егерменче абзацны үз көчен югалткан дип танырга; 2 өлешкә түбәндәге эчтәлекле уналты һәм унжиде абзацлар өстәргә:

«участок уполномоченные вазыйфасын биләүче хезмәткәргә һәм аның гаилә әгъзаларына хезмәткәр күрсәтелгән вазыйфаны биләгән вакытка тора урыны бирү;

алкогольле, наркотик яисә башка токсик исереклек халәтендәге затларга ярдәм күрсәтү чараларын гамәлгә ашыру.»;

3 өлешне түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

«3. Жирлекнең башкарма комитеты муниципаль контрольне гамәлгә ашыруга вәкаләтле орган булып тора.

Муниципаль контроль өлкәсендәге Жирлек Башкарма комитеты вәкаләтләренә түбәндәгеләр керә:

1) муниципаль контрольне гамәлгә ашырганда дәүләт контроле (күзәтчелеге), муниципаль контроль өлкәсендә бердәм дәүләт сәясәтен гамәлгә ашыруда катнашу;

2) Жирлек территориясендә муниципаль контрольне оештыру һәм гамәлгә ашыру;

3) «Россия Федерациясендә дәүләт контроле (күзәтчелеге) һәм муниципаль контроль турында» 2020 елның 31 июлендәге 248-ФЗ номерлы Федераль закон һәм башка федераль законнар нигезендә башка вәкаләтләр.

Муниципаль контроль төрлөрөн оештыру һәм гамәлгә ашыру «Россия Федерациясендә дәүләт контроле (күзәтчелеге) һәм муниципаль контроль турында» 2020 елның 31 июлендәге 248-ФЗ номерлы Федераль закон белән жайга салына.»;

14. 51 статьяның 6 өлешенә түбәндәге эчтәлекле 4.1 пункты өстәргә:

«4.1) авыл торак пункттында яшәүчеләр өчен өстенлекле әһәмияткә ия мәсьәләләр буенча инициатив проект кертү инициативасы белән чыгыш ясарга хокуклы;».

15. түбәндәге эчтәлекле 56.1 статья өстәргә:

«56.1 статья. Инициатив проектларны гамәлгә ашыруны финанс ягыннан һәм башкача тәмин итү

1. Әлеге Уставның 26.1 статьясында каралган инициатив проектларны гамәлгә ашыруны финанс белән тәмин итү чыганагы булып, жирлекнең тиешле чыгым йөкләмәләрен финанс белән тәмин итү максатларында бирелгән Россия Федерациясе субъекты бюджетыннан инициатив түләүләр һәм (яисә) бюджетара трансфертлар күләмнәрен исәпкә алып, инициатив проектларны гамәлгә ашыруга жирле бюджет турындагы карар белән каралган бюджет ассигнованиеләре тора.

2. Инициатив түләүләр дигәндә, конкрет инициативалы проектларны гамәлгә ашыру максатларында гражданнарның, индивидуаль эшкуарларның һәм Россия Федерациясе законнары нигезендә барлыкка килгән юридик затларның ирекле нигездә түләнгән торган һәм Россия Федерациясе Бюджет кодексы нигезендә жирле бюджетка күчерелә торган акчалары аңлашыла.

3. Инициатив проект гамәлгә ашырылмаган очракта, инициатив түләүләр аларны жирле бюджетка күчәргән затларга (шул исәптән оешмаларга) кайтарылырга тиеш. Инициатив проектны гамәлгә ашыру йомгаклары буенча инициатив проектны гамәлгә ашыру максатларында файдаланылмаган инициатив түләүләрнең калган өлеше барлыкка килгән очракта, күрсәтелгән түләүләр аларны жирле бюджетка күчәргән затларга (шул исәптән оешмаларга) кайтарылырга тиеш.

Жирле бюджетка күчәргән затларга (шул исәптән оешмаларга) кире кайтарылырга тиешле инициатив түләүләр суммаларын исәпләү һәм кире кайтару тәртибе Жирлек Советы карары (Совет вәкаләтләрен гамәлгә ашыручы гражданнар жыены карары) белән билгеләнә.

4. Инициатив проектларны гамәлгә ашыру шулай ук кызыксынган затларның ихтыяры мөлкәти һәм (яисә) хезмәт катнашулары рәвешендә дә тәмин ителергә мөмкин.».

16. 71 статьяның 9 өлешенә түбәндәге эчтәлекле бишенче абзац өстәргә:

«-Россия Юстиция министрлыгы порталында хокукый акт текстын урнаштыру «Россия Федерациясендә норматив хокукый актлар» (<http://pravo-minjust.ru>, <http://право-минюст.рф>).»

17. 79 статьяда:

3 өлешне үз көчен югалткан дип танырга;

7 өлеш:

түбәндәге эчтәлекле яңа өченче абзац өстәргә:

«Россия Федерациясенең милли үсеше максатларын һәм гавами хакимият органнары эшчәнлегенең аларга ирешү юнәлешен билгели торган документлар;»;

өченче - жиденче абзацларны дүртенче - сизезенче абзацлар дип санарга;

9 өлешне түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

«9. Жирлек бюджеты турындагы карар белән түбәндәгеләр раслана:

- Россия Федерациясе Бюджет кодексының 160.1 статьясында каралган очрақларда бюджет керемнәренә баш администраторлары исемлегә;

- Россия Федерациясе Бюджет кодексының 160.2 статьясында каралган очрақларда бюджет кытлыгын финанслау чыганақларының баш администраторлары исемлегә;

- чыгым төрләренә бүлекләре, бүлекчәләре, максатчан статьялары, төркемнәре (төркемнәре һәм төркемчәләре) йә чыгым төрләренә бүлекләре, бүлекчәләре, максатчан статьялары (муниципаль программалар һәм эшчәнлекнең программага карамаган юнәлешләре), чыгымнар төрләренә төркемнәре (төркемнәре һәм төркемчәләре) һәм (яисә) эшчәнлекнең программага карамаган юнәлешләре), бюджетлар чыгымнары классификациясенә чираттагы финанс елына (чираттагы финанс елына һәм план чорына) чыгымнар төрләре төркемнәре (төркемнәре һәм төркемчәләре) буенча, шулай ук бюджетлар чыгымнары классификациясенә тиешле бюджетлар чыгымнары классификациясенә бүлекләре һәм бүлекчәләре буенча, тиешенчә Россия Федерациясе Бюджет кодексында, Татарстан Республикасы Законнда, муниципаль Жирлек Советында, хокукый актында билгеләнгән очрақларда бюджет чыгымнары классификациясенә бүлекләре һәм бүлекчәләре буенча бюджет ассигнованиеләрен бүлү;

- бюджеттан тыш дәүләт фондлары бюджетларынан тыш, чираттагы финанс елына (чираттагы финанс елына һәм план чорына) бюджет чыгымнарының ведомство структурасы;

- гавами норматив йөкләмәләренә үтәүгә жибәрелә торган бюджет ассигнованиеләренә гомуми күләме;

- чираттагы финанс елында (чираттагы финанс елында һәм план чорында) Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларына бирелә торган бюджетара трансфертлар күләме;

- чираттагы финанс елына һәм план чорының беренче елына бюджет раслана торган (расланган) чыгымнарның гомуми күләме бюджет чыгымнарының гомуми күләменә кимендә 2,5 проценты күләмендә (максатчан билгеләнеше булган Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларынан бюджетара трансфертлар исәбеннән каралган бюджет чыгымнарын исәпкә алмыйча), план чорының икенче елында бюджет чыгымнарының гомуми күләменә кимендә 5 проценты күләмендә (максатчан билгеләнеше булган Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларынан бюджетара трансфертлар исәбеннән каралган бюджет чыгымнарын исәпкә алмыйча) расланган (бюджет чыгымнарын исәпкә алмыйча);

- чираттагы финанс елына бюджет кытлыгын финанслау чыганақлары (чираттагы финанс елы һәм план чоры);

- муниципаль эчке бурычның югары чиге һәм (яисә) муниципаль тышкы бурычның югары чиге, чираттагы финанс елыннан (чираттагы финанс елы һәм һәр елгы план чорының) килүче елның 1 гыйнварына торышы буенча, шул исәптән муниципаль гарантияләр буенча бурычның иң югары чиге күрсәтеләп;

- федераль бюджетның һәм Россия Федерациясе бюджеттан тыш дәүләт фондлары бюджетларының, Татарстан Республикасы бюджетының һәм бюджеттан тыш дәүләт территориаль фондлары бюджетларының, жирле бюджетның Россия Федерациясе Бюджет кодексында, Татарстан Республикасы законнда, Дәүләт Советы муниципаль хокукый актында билгеләнгән башка күрсәткечләре.»;

18. 81статьяда:

1 өлөштө «торак пункт» сүзлөрөннөн соң «(яисэ аның территориясенен өлөшлөре)» сүзлөрөн өстөргө;

2 өлөшне түбөндөгө редакцияда бэян итэргө:

«2. Элеге статьяның 1 өлөшөндө күрсөтелгән гражданның бер мәртәбә бирелә торган түлөүлөрөн кертү һәм куллану мәсьәләләре жирле референдумда хәл ителә, ә «Россия Федерациясендә жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 06 октябрөндөгө 131-ФЗ номерлы Федераль законның 25.1 статьясындагы 1 өлөшөнең 4, 4.1 һәм 4.3 пунктларында гражданның жыенында каралган очрақларда хәл ителә.».

Татарстан Республикасы
Кайбыч муниципаль районы
Кошман авыл җирлеге Советының
2022 е. 11.02. 26 номерлы
карарына 2 нче кушымта

«Татарстан Республикасы Кайбыч муниципаль районының «Кошман авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге Уставына үзгәрешләр кертү турында» Татарстан Республикасы Кайбыч муниципаль районының Кошман авыл җирлеге Советы карары проектына гражданнар тәкъдимнәрен исәпкә алу тәртибе

1. «Татарстан Республикасы Кайбыч муниципаль районы Кошман авыл җирлеге Уставына үзгәрешләр кертү турында» карар проектына тәкъдимнәр Кайбыч муниципаль районының Кошман авыл җирлеге советына түбәндәге адрес буенча 422328, Татарстан Республикасы, Кайбыч районы, Кошман авылы, Үзәк урам, 16 нчы йорт. Кушымта бирелгән үрнәк буенча язма рәвештә төзәтмәләр таблицасы рәвешендә кертелә:

№ №	Пункт, пунктча	Карар проекты тексты	Проект тексты	Төзәтмәне исәпкә алып, проект тексты	Төзәтмә авторы (Ф.И.А., адрес, телефон, эш, уку урыны)

Тәкъдимнәр Кошман авыл җирлегенә мәгълүмат стендында урнаштырылган көннән алып эш көннәрендә 8 сәгатьтән 17 сәгатькә кадәр бер ай эчендә кабул ителә.

2. Чыгыш хокукы белән гавами тыңлауларда катнашуга гаризалар түбәндәге адрес буенча: 422328, Татарстан Республикасы, Кайбыч районы, Кошман авылы, Үзәк урам, 16 нчы йорт. Шәхсән яки почта аша бирелә (конвертта «Устав» яки «гавами тыңлаулар» тамгасы белән), шулай ук 8(843)7032737 факс буенча.

Заявклар эш көннәрендә гавами тыңлаулар уздыру датасына кадәр 7 көннән дә соңга калмыйча 8 сәгатьтән 17 сәгатькә кадәр кабул ителә.

3. Гражданнарның тәкъдимнәре Татарстан Республикасы Кайбыч муниципаль районы Кошман авыл җирлегенә Советы аппараты хезмәткәрләре тарафыннан теркәлә һәм законлылык, хокук тәртибе мәсьәләләре буенча даими комиссиягә, гавами тыңлаулар үткәрү буенча җирле үзидарәгә тапшырыла.

Татарстан Республикасы Кайбыч муниципаль районы Кошман авыл жирлеге Советының «Татарстан Республикасы Кайбыч муниципаль районы «Кошман авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Уставына үзгәрешләр кертү турында» карары проекты буенча гавами тыңлаулар үткәрү тәртибе

1. Татарстан Республикасы Кайбыч муниципаль районы Кошман авыл жирлеге Советының «Татарстан Республикасы Кайбыч муниципаль районы «Кошман авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Уставына үзгәрешләр кертү турында» карары проекты буенча гавами тыңлаулар Татарстан Республикасы Кайбыч муниципаль районының «Кошман авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге уставының 19 статьясы, әлеге Тәртип нигезендә уздырыла.

2. Татарстан Республикасы Кайбыч муниципаль районы Кошман авыл жирлегенң Советына гавами тыңлаулар уздыру датасына кадәр 7 көннән дә соңга калмыйча язма гаризалар тапшырган кешеләр дә үзләренң тәкъдимнәрен аргументацияләү өчен чыгыш ясау хокукы белән гавами тыңлауларда катнашучылар булып тора.

3. Халык тыңлауларында чыгыш ясау хокукыннан башка, гавами тыңлауларда катнашучы барлык кызыксынучы кешеләр, массакуләм мәгълүмат чаралары катнашырга мөмкин.

4. Катнашучыларны теркәү гавами тыңлаулар башланганчы 30 минут кала башлана.

5. Халык тыңлауларында рәислек итүче булып Жирлек башлыгы яисә аның йөкләмәсе буенча Жирлек житәкчесенң башка вазыйфаи заты тора.

6. Халык тыңлаулары рәиснң кереш сүзе белән ачыла, ул катнашучыларга фикер алышына торган мәсьәләнң асылы, тыңлаулар уздыру тәртибе турында хәбәр итә.

7. Беркетмәне рәсмиләштерү, кергән тәкъдимнәрен, рекомендацияләренә исәпкә алу өчен, рәис тәкъдиге буенча, житәкче һәм секретариатның ике әгъзасы составында гавами тыңлаулар секретариаты сайлана.

8. Төп доклад белән Татарстан Республикасы Кайбыч муниципаль районы Кошман авыл жирлегенң законлылык, хокук тәртибе һәм жирле үзидарә мәсьәләләре буенча даими комиссиянң карары белән вәкаләтле депутаты чыгыш ясый.

9. Чыгыш хокукы белән гавами тыңлауларда катнашучылар, гариза бирү вакытына карап, чират тәртибендә үз тәкъдимнәрен аргументацияләү өчен чакырыла.

10. Гавами тыңлауларда катнашучыларның чыгышлары 7 минуттан артык дәвам итәргә тиеш түгел, рәислек итүче рөхсәте белән чыгыш ясау вакыты озайтылырга мөмкин, әмма 3 минуттан да артык түгел.

11. Гавами тыңлауларда катнашучылар чыгыш ясаучыларга председатель рөхсәте белән сораулар бирергә хокуклы.

12. Гавами тыңлауларда катнашучылар гавами тыңлаулар барышына тыкшынырга, аларны туктатырга һәм аларны үткәргә комачауларга хокуклы түгел.

13. Гавами тыңлаулар уздырганда тәртип саклау гавами тыңлауларда катнашу өчен мәжбүри шарт булып тора.

14. Халык алдында тыңлаулар уздыру тәртибен бозган очракта, рәис аларны утырыш залыннан алып ташлауны таләп итәргә хокуклы.

15. Чыгышлар тәмамлангач, рәислек итүче гавами тыңлаулар секретариаты житәкчесенә ачык тыңлаулар барышында әйтелгән тәкъдимнәрне, рекомандацияләрне төгәлләштерү өчен сүз бирергә мөмкин.

16. Гавами тыңлауларда катнашучыларның барлык искәрмәләре һәм тәкъдимнәре секретариатка язма рәвештә тапшырыла һәм гавами тыңлаулар беркетмәсенә кушып бирелә. Гавами тыңлаулар беркетмәсенә Татарстан Республикасы Кайбыч муниципаль районының Кошман авыл жирлегә Советы рәисе имза сала һәм ул билгеләнгән тәртиптә саклана.

17. Гавами тыңлаулар нәтижәләре буенча бәяләмә законлылык, хокук тәртибе, жирле үзидарә мәсьәләләре буенча Татарстан Республикасы Кайбыч муниципаль районы Кошман авыл жирлегенең даими комиссиясе тарафыннан әзерләнә.

18. Гавами тыңлаулар нәтижәләре буенча бәяләмә мәгълүмат стендларында урнаштыру юлы белән халыкка житкерелергә тиеш.

19. Гавами тыңлаулар уздыруны оештыру һәм матди-техник тәэмин итү Татарстан Республикасы Кайбыч муниципаль районының Кошман авыл жирлегә Советы аппараты һәм Татарстан Республикасы Кайбыч муниципаль районының Кошман авыл жирлегә Башкарма комитеты тарафыннан гамәлгә ашырыла.